

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
TELEFON-SZÁM: 119.
Hirdetések és előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

FENYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
Egy évre 16 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K.
Egyes szám ára: 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton este 6 órakor.

HIREK.

Előfizetési felhívás.

Szeptember hó elsejével a Székesfehérvár harmadik évnegyedébe lépett.

Annak a közdelmes félesztendőnek eredménye, a mely ez újság háta mögött van, buzdítás nekünk a jövőre, hogy a kitűzött s eddig követett uton haladjunk tovább. A népszerűséget soha sem kerestük és a jövő feladatának azt tekintjük, hogy az erők kiigyeenlítésén mtködjék: a gyengébbeket védje, az erősbbek sokszor jogtalan támadásával szemben.

Hogy mindezek daczára fenn tudott maradni, de sőt megerősödött és elterjedt, az a mi fellegünk szanckozója. Legjobb meggyőződésünket követve, tényekben pedig az igazságtól akkor sem térve el, ha az a mi véleményünk rovására esik, — e szerint ígértük szerkeszteni és újságot, úgy tettük is így fogjuk tenni ezután is. Ha ennek a vármegyének és városnak közönsége is úgy találja, hogy bizalmát nem hiába előlegezte ez újsághoz, ígértünket beváltottunk, akkor továbbra is kérjük pártfogásukat az újság számára.

A mennyire a régi elveknél maradunk, annyira igyekszünk azon, hogy az újság hírforrásokban mind gazdagabb legyen a a technikai előállítási vidéki mizériái lehetőleg kikészöböltessenek. Szerény tudásunk minden erejével vállalkozunk a további munkára, kérjük, hogy lejár előfizetéseiket megjuttatni sziveskedjenek.

A Székesfehérvár előfizetési árai vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:
Negyedévre. 4 korona

T A R C S A.

A sváb.

Irtá: *Tömörkény István.*

A sógorom szabómester s két inasa pár hete fölszabadult. Az egyik magyar volt, a másik rác, innen a szomszéd Torontálból. Ez volt a rendesebb: egy tőkletes béka fia, ki bár minden tünneppan hasajrt, magyarrá alakult. A két inas ilymód felszabadulván, újakról kellett gondoskodni. Ismét akadt kétő: egyik magyar helybeli, a másik német, innen a szomszéd Torontálból. — (Ebben a szomszéd Torontálban ugyan akad szerb, német, oláh, francia, bolgár; csak éppen hogy magyar akad benne kevés).

Az új magyar inas már világot látott legényke: oda volt valami majoliká-gyárban Bécsen fölött két estendeig tanulni, de nem tetszett neki az ottani sorok s haza kívánczolt. Így jutott ide. A másik sohase volt még nagyobb városban a maga falujánál, nem is tud egyetlen szót sem magyarul, de azért még sem néz szét idegenül ebben az új világban. Kutyákkal és macskákkal barátságot kötött, mindent kitapasztalt és kitapasztalt kezdett tenni. Már az első este, mikor berogni kezdett a kapucsbegyet, mondta a többinek:
— Jést kummt ler Her sauns,

Fél évre. 8 korona
Egész évre. 16 korona.

A Székesfehérvár szerkesztősége és kiadóhivatala.

— A Bernáth-gyilkosság ügye. A kir. törvényszék vádtanácsa tegnapi, vasárnap délelőtt fél 11 órakor ült össze Mader Ferencz kir. ítélőtáblai bíró elnökelete alatt, hogy a rémes bűn gyanújának sulya alatt letartóztatott Krausz F. Vilmos főlebbzése ügyében határozzon. Előadó mint már ismer-tették, Madarász János, szavazó bíró pedig dr. Kecské Izidor kir. táblai bírák voltak. A tanácskozás két óra hosszájig tartott, a melyen felelővették dr. Nagy Ignác véde-őnek a letartóztatást elrendelő végzés elleni terjedelmes indoklását. A vádtanács, mint az előre látható volt, a felelővözéseket nem adott helyt s most már kezdődik meg voltaképpen a vizsgálat, az eddig tartott előnyomozat után. Ez a vizsgálat lesz hivatala a vádat igazolni, avagy tisztázni Krausz F. Vilmost a rettetenes vád alól. Néhány nap mulva talán már tisztán fog állani az ügy s ki fog tűnni, hogy a bestialis büntetben csakugyan része van-e Krausz F. Vilmosnak, avagy csak előbbeni könnyelmű élete, foglalkozása, az ugyanezen házban való lakás és a többi gyanus körülmények összecsátásának áldozata-e?

— A Kossuth-ünnep a vármegyén. Bíró Fűth Pál főispán, ígértezhöz képest, mint már megirtuk, e hó 9-ikére rendkívüli közgyűlést hívott egybe Kossuth Lajos születés századik évfordulójának megünneplése tárgyában. A közgyűlés 10 órakor kezdődik s rövid tárgyszerzata a következő:
Budapest fő és székváros közönsége Kossuth

— Honnan tudod? — kérdezték a többiek a svábtól.

— No — mondta a gyerek — mindig így szokot csevegni.

Akkor volt pedig első napos a szabó házában és kiszithanaddal ödvözölte a knésigész frajnjait. Szétnézett mindenütt, próbálta a gépeket.

— Ojje! — szolt komolyan ez szép dolog. Persze, persze, így van ez. Az ember csak okos ember, szakt meg Muata immer.

Nem így volt azonban a másik új gyerekkel. Tudnivaló, hogy a régi inas bizonyos fensőbbéggel tekint a jóverényekre és parancsolgat nekik. De nem ment ám ez egy a magyarral.

— Hozd ide azt a posztót.

— Hozza az úrdög, — mondta az új gyerek.

— Ej — mondta az úrdög, egy igen komoly svóvnyén, akinek már csak három hónapja van a szabadtáshoz — no nézze meg az ember. Majd meghuzom a füledet.

— Beléd is vágom akkor ezt az ollót, — mondta az új gyerek.

Biz ez még akkor este kezére vert az úrdögnek.

— Áj, — mondta erre a sváb — ez nem jój megy. Mindig az okosabbat kell tisztelni, hat mir immer mej Muata szakt.

Kévsze dolog ez, szives olvasó, egy falusi sváb gyerek története. Mégis azonban mennyi min-

Lajos születés napjának 100-ik évfordulójá alkal-mából a nagyraai emlékére emelendő „Mauzoleum” alap köve letételi ünnepléhez a vármegye közönségét meghívja. — Arad szab. kir. város közönségének átírtá Kossuth Lajos születés napja 100 éves évfordulójának megünneplése iránt. Az árva-báki igazgató választmány jelentése az alkalmazottak megválasztásáról, s a választás ellen gróf Csátráky Antal által bejelentett felbuzós.

— Műkedvelői előadás Magirtuk már, hogy a „Székesfehérvári iparos ifjak önképző köre” szeptember hó 14-én a Városi Színház-ban, az V. ker. honvéd zenekar közreműködése mellett szini előadást rendez. — A műkedvelők a „Falu rosszt” fogják előadni. A rendezőség a színház beről figyelmét is ez uton hívja fel az előadásra, azzal a kérelemmel, hogy a menyiben rendes helytűre igényt tartanak, sziveskedjenek azt velük egy levelező lapon tudatni.

— A balatoni hajózási ügye. A kereskedelem-ügyi miniszteriumban fontos tanácskozás volt a múlt napokban, a mely a Balaton nyaralók élénken érdekli. A balaton-tavi hajózási ügyben döntöttek Gullner államtitkár elnökeivel. Legfontosabb háttérrel tudtunk, hogy feltűnt-nül öt hajó szükség-séget állapították meg a Balatonra s utasították a hajózási társaság pontos számaús készítésére, mely-ből kitűnjék, hogy tulajdonképen mily őszeg volna szükséges öt hajó közlekedésben tartására. Mint érte-sültek az egész hajózási forgalom javítás ügyének még ez évben befejezést kell nyerni, mert külön-ben a minister fog a legerélyesebb intézkedéseket tenni, a balaton vidék érdekében. A hajózási tár-sulat legközelebb tárgyalásokat tesz folyamatosan az érdekelte vármegyékkel.

— Egy plebános intelme. Moórón az oda-való iskolások a múlt héten ülést tartott, a melyen az új elnök: Haszák Kázmér L. plebános mutatkozott be a tagoknak. Haszák szép beszédet intézett a jelenlevőköz, azzal végezvén beszédjét: *legyünk jó katolikusok, de ne politikusok. Krtég-*

dentle van ebben tanulságos. Öp ilyen földmunkás család gyermeke, mint emecé, vagy talán még olyanabb s mégis hazulról elkerülve, olyan nevelést lor magával, mint ha Rousseau Emilije után indult volna az anyja, mikor tanitgatta. Ennek a sváb asszonynak ott valahol Tribuzwetter tájékán minden kiterjedt a gondja. Még a honvágyról is tudott iskolát tartani a fiának.

— Áj — mondta a gyerek — most még csak jó. De majd jön a honvágy.

— Aztán?

— Áj, hat mej Muata immer szakt, ha a honvágy jön, egy kártyát kell venni két krajcárért és azon megírni mindent. Dann ist'ez ausz mitt ta Hámtyé.

Másnap este már eltűnt a majolikás magy. Hazament mert nem tetszett neki sehogy sem.

— Te plac gfallt im varseini net — vélte a sváb. A jó, ez nem jól van. . . Dolgozni kell, hogy az ember megélhesen. Ma musz arbjate! És a ti csak könnyebb mint az eskuszar. Igen. . . Az élet nem játék. Ez életben dolgozni kell, ha valamit akarunk.

Buki szöke fejét fölemelte a posztótarabokról, amiket próbáképp varrogatott, a két szemével bátran nézett körül és komolyan, a hit biztosá-gával ismétlé:

— So hat mir mej Muata immer szakt. . .

ler Sándor templomát a beszéde, átvétele után az elnököt a bizottság, hogy az ő szemléiben kizárva akarnak haladni. Az iskolások ezután arról tárgyal, hogy mind tüneményesben fogadják dr. Várogy Gula püspököt, a ki október 5-én megy Moára bérházi.

— **Egy ezredes balesete.** A most folyó katonai átvonulások alkalmából sulyos baleset érte tegnap a nagy hőség következtében Schneider Antal ezredesét, a 3-ik számú bosnyák-ezred parancsnokát. A gyórkormánytól tegnap délután hazaérkezve, a Ponty vedéglőben elkészített szállására tért, mikor hirtelen összeűlni kezdett s eszméletlenül esett össze. Tisztársai azonnal orvosért küldtek s csakhamar megérkezett dr. Palánszky Miklós, a ki nek elsegélynyújtása folytán az ezredes némileg könnyebben érezte magát. Mindazonáltal állapota olyan sulyosnak látszott, hogy dr. Palánszky Miklós indokoltan látta a betegget a katonai csapatkórházba szállíttatni, a mi még a délután folyamán meg is történt. Az ezredes, a ki szép állás, hatalmas ember, maga a főtörzsorvos vette kezelés alá, a ki reméli, hogy ha a komplikáció közébe nem jön, az ezredes néhány nap múlva jobban lesz.

— **Szeptember 1.** Az iskolai tilalmi időszak végének lehetne nevezni e napot, minden diák szabadságának alkonyát. El kell hagyni a vakáció minden örömeit, a falusi kerteket, a mezőn való bolyongást, a fészekbeledést, a széna boglyában való burvócskát s a vendégségbe való járást, a barna szemű és kék kötényes, avagy kék szemű és piros bluzos ideálokat, a délutáni vajas kenyereket, mindent el kell hagyni, hogy tíz hónapra megint a tudományt szerzők magukba tölcserén a lénién keresztül. A kertek végében levő vadszölgő legeszek sok keserű fájdalomról és titkos esküőről tudnának mesélni, hogy ilyen hosszú időre azé a kék váltók a Pistáknak, Mariskáknak, Gézáknak és apró Euláfiáknak. Tegnapról mára egészen megváltozott az utcák képe s az iskolák kapui előtt sürű ember járás van. Ha később szereti is a diák az iskoláját, így iskoláén kezdetén úgy tünik fel előtte, mint valami börtön, a tanárok benne a börtönőrök. Rövid néhány nap múlva aztán megkezdődik a tanulás, a fogócska elmében gyorsan halványodnak az otthonról hozott képek, a Katicza nevető szeméi, a veréb fészkek és a széna boglya huncutságai, helyükbe pedig komoly logaritmusok és accusativusok kerülnek. Ne busuljatok ifju barátaim, a kik most szomorkodva hagytátok el a vakációt, az életben majd megint úgy lesz, hogy a Katiczák fogják legyőzni a józan logaritmusokat. Akkor lesz csak igazi szomorúságok a mikor a józan logaritmusok végleg eltűnik a Katiczák köpeit. De ez még sokáig lesz.

— **Büntügyi főtárgyalások.** Szeptember hóban a székesfehérvári kir. törvényszék előtt a következők büntügyi főtárgyalások lesznek:

Szeptember 2. Ifju Rapai József és 6 társa sulyos testi sértés büntette. Háder József és 6 társa hatóság elleni erőszak büntette.

Szept. 3. Klein Miksa lopás büntette. Székellak Szirmik Ferenc emberöltés vétsége. Puskás Károly lopás büntette. Szenes Károly lopás büntette.

Szept. 6. Godán István és 7 társa sulyos testi sértés bünt. illetve vétsége.

Ujvári Béla hatóság elleni erőszak. Vizi György sulyos testi sértés vétsége.

Szept. 9. Bosnyák András és 3 társa sulyos testi sértés büntette. Csörgői Ferenc és 1 társa hatóság elleni erőszak.

Szept. 10. Vité György és 3 társa magánlak megsértés büntette. Liszi János hat elleni erőszak büntette. Krár József hat elleni erőszak büntette. Bakos István lopás büntette.

Szept. 13. Csizsár István sulyos testi sértés vétsége. Lengyel József és 3 társa sulyos testi sértés büntette. Tótkes János lopás büntette.

Szept. 16. Schwarz Ede magánlakoniarisítás büntette. Schlesinger Emanuel bűnpártolás vétsége.

Szept. 17. Klein István magánlak megsértés büntette. Reichardt Antal lopás büntette. Csicsa Mihály lopás és magánlak megsértés büntette. Dominek János hat elleni erőszak büntette.

Szept. 20. Várad János és 2 társa sulyos testi sértés büntette. Csereviti Viktor lopás büntette. Büntette Molnár Gyula István lopás büntette. Skornyak János család büntette B. Hátóri István hat elleni erőszak büntette Császár József sulyos testi sértés büntette.

Szept. 24. Madás János és 7 társa sulyos testisértés büntette. P. Macher József lopás büntette.

Szept. 27. Medovics Ferenc gondatlan emberöltés vétsége. Kaszner László és 1 társa lopás büntette. Szabó János és 1 társa sulyos testi sértés büntette.

— **Tolvaj család.** Mész Anna 15 éves cseledeleány gazdájától Dittmár Károlytól a napokban megszökött. Szállásra Lány Ferencnéhez ment el, a hol batyuját otthagyva, állítólag helyet keresni ment. Vieselkedése azonban gyanus volt Lángné előtt a ki megnevezte a leány homját, abban lőbb ezüst kanalat s más ezüst neműt talált. Értesítelte a rendőrséget, a mely a fiatalon züllött leányt lefoglaltatta.

— **Elfogott zsebmetsző.** A piacon járkáló publikum jó fogást csinált a napokban. Kramer Győzőné vásárlás közben észrevette, hogy egy asszony hozzá-átöltött a aztán feltűnő módon igyekeznek tovább odaladni. Zsebébe kapott, a honnan pénzteréziaja elfűt. Lármát csapolt s a körülállók nagy sikerült a zsebmetsző asszonyt elfogni, a kit aztán néhány hatalmas titlog kísérletben átadtak az oda érkező rendőrnök. A kapitányság szobájában kitűnt, hogy az elfogott asszony notórius zsebmetsző. Eleinte csak a tetten ért tolvajait vallotta be, de mikor a fekete könyvből Simon kapitány elő tartotta a fényképet, bevallotta, hogy már többször volt büntetve s legutóbb 4 évi fogházat tilt Mária-

Nosztrán, a honnan az őssel lesz egy éve, hogy kiszabadult. Azóta is állandóan tolvajlásal kereset kenyerét. Székesfehérvárra a vásárokra jött a (Bibek közölt ő volt az, a ki ugyancsak az nap óz. *Frah-zéitig* Antaléól is ellopott 21 korona készpénzt tartalmazó tárcáját. Most vizsgálják lóságban áll eszesleges többi bűneinek kinyomoztatg.

— **Hajál az idegenben.** Szomban délután a vasútról telefont az jelentették a mentőknek, hogy egy idegen haladoklva érkezett a vasút állomára. A mentők kimenek a pályaudvarra, a honnan a sulyos betegget be is szállították a St.-György kórházba. *Sacchet* Giovanniak hírtak Olaszországba való 56 éves kőfaragó munkás volt, a k most Soósuton, az ottani bányában dolgozott s hirtelen rosszul lett. A tegnapi nap folyamán meg is halt. Dr. *Palánszky* Miklós és Dr. *Molnár* József kertletti orvosok boncolták föl, a kik megállapították, hogy az olasz munkás mindkét oldali rostonyás tüdőgyulladásban halt meg. A szerencsétlen ma temették el, koporsóját senki sem követelte. Odahaza hagyott családját távirattal értesítették, hogy kenyérgyertőjét elvesztették.

— **Elűtött leány.** A mult hetek egyikén Veleg községből *Groz* Julianna 14 éves leány elűtött szülei házából s daczára minden keresésnek, nem akadtak nyomára. A napokban azonban egy 45 év körüli urasági szolga kinevezést egyenell Akán látták átmenni a fiatal leányt Hánta község felé. A moóri csendőrdőrs most újabb megkeresést intézett a hatóságokhoz, hogy az elűtött hajadont a kiserőjét előkerítsék, annál is inkább, mert gyanu van rá, hogy a dolganban leánykereskedés szerepel. A fiatal leány személyleírása a következő: 14 esztendő, ág. evangélikus vallásu, termelo arczúhoz képest kicsiny, maga az arcz gömbölyt, haja őszlente színű, szemé szöcs, az orr alati jobb oldalán egy kis lenese van, nyakán egy sebhely. Az arcz és a beszéd utána a fiatal leány gyöngye elűnézők tünik fel.

— **Idegének névsora 1902.** szeptember 1 én. *Barnai* Ignác „Magyar Király” szállodája. *Holender* ut. *Szolnok*, *Szöllössy* tanár *Veszprém*, *Szelder* ut. *Bpest*, *Britnau* ut. *Bpest*, *Pezeri* ut. *Bpest*, *György* mérműk *Gyula*.

Enderes János „Fekete Sas” szállodája. *Forschner* Sándor utazó Bécs. *Gosler* Vilhelm utazó Bécs. *Kakobi* Herman utazó Bécs. *Blaum* alezredes 69. gyalg-ezred Budapest. *Schrötter* Mihály utazó Budapest.

HIRDETÉSEK

felvételnek
lapunk kiadóhivatalában

Székesfehérvártól, Nádor-utca 7.

Szolid és pontos kiszolgálás.

DEUTSCH GYULA

legnagyobb uri és női divatárak háza.

SZÉKESFEHÉRVÁR NÁDOR-UTCA. SZÉKESFEHÉRVÁR NÁDOR-UTCA.

A közlego iskolai évadra ajánlom a legjobb anyagból készült
fehérneműmet fiuk és leányok részére, a legjobb gyártmányu bőrczipők, kalapok,
sapkák, keztyűk, harisnyák, nadrág és harisnya tartók, valamint

Leányoknak cloth és mosó kötények

állandóan nagy választékban.

Kötő és himző pamutok, horgoló czernák, valamint himző selymek minden színben és árnyalatban.

Iskola táskák minden kivitelben.

Olcsó árak!

Szolid és pontos kiszolgálás.